

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Полина Валентинова Цончева – доцент

във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. във висшето училище или научна организация)

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология

(Съвременен китайски език – Лингвокултурология)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 98 от 19.11.2024 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Руска филология“ към Филологическия факултет, като кандидат участва д-р Елица Димитрова Миланова, главен асистент в същата катедра на Филологическия факултет в Пловдивския университет.

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № РД-22-435 от 18.02.2025 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен китайски език - Лингвокултурология), обявен за нуждите на катедра „Руска филология“ към Филологическия факултет.

За участие в обявения конкурс документи е подала:

д-р Елица Димитрова Миланова – главен асистент в катедра „Руска филология“ на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

(ак. дл., н. ст., име, презиме, фамилия от висше училище или научна организация)

Представеният от д-р Елица Миланова комплект материали на електронен / хартиен носител са в съответствие със Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

- Молба по образец;
- Автобиография;

- Диплома за ОКС „Магистър“;
- Диплома за ОНС „Доктор“;
- Списък на научните трудове;
- Копия на научните публикации, с които кандидатът участва в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“;
- Справка за съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“;
- Анотация на научните трудове, с които кандидатът участва в конкурса за „доцент“ (на български език);
- Самооценка на приносите на научната продукция, с която кандидатът участва в конкурса за „доцент“ (на български и на английски език);
- Анотация на научните трудове, с които кандидатът участва в конкурса за „доцент“ (на английски език);
- Декларация за оригиналност и достоверност на резултатите и приносите от научната продукция, представена за участие в конкурсната процедура за „доцент“ от кандидата;
- Удостоверение за трудов стаж;
- Справка за учебната работа на кандидата;
- Справка за научноизследователската работа на кандидата.

Кандидатът гл. ас. д-р Елица Миланова е приложила общо 13 научни труда, от които 2 студии, 1 монография (хабилитационен труд), 1 книга, публикувана на базата на защитен дисертационен труд и 9 статии, по-голяма част от които представени като доклади на международни научни форуми и/или са публикувани в издания с научно рецензиране, включително и в списания, реферирани и индексирани в световни бази данни. Приемат се за рецензиране за участие в конкурса 12 на брой научни трудове, които са извън дисертацията и те се отчитат при крайната оценка. Всички представени за участие в конкурса научни публикации са издадени в страната.

Представените от единствения в конкурса кандидат документи са в пълен обем и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

2. Кратки биографични данни (на кандидата/ите)

Елица Миланова завършва с отличие бакалавърска програма „Приложна лингвистика – руски и китайски език“ на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (2014

г.), за което е удостоена с Академичната награда на Община Велико Търново. През периода на обучението си печели стипендия за едногодишно обучение и от септември 2012 до юли 2013 г. е на езикова специализация в Далиенския университет, КНР. Гл. ас. д-р Миланова е лауреат на I Световен фестивал по руски език, проведен през 2011 г. в Санкт Петербург, Русия. Д-р Елица Миланова развива и задълбочава интереса си през годините и към математическата лингвистика, което през 2013 г. я извежда до членство в Задачния комитет на Международната олимпиада по математическа лингвистика и членство в Националната комисия на олимпиадата по математическа лингвистика. От 2014 – 2016 г. д-р Миланова продължава обучението си в магистърската програма по Превод и интеркултурна комуникация на Пловдивския университет. Зачислена е за докторант по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – Лингвокултурология) към Катедрата по руска филология на Пловдивския университет и през 2021 г. успешно защитава докторска дисертация на тема „Лингвокултурологичен потенциал на митонимите в руския и китайския език“ с научен ръководител доц. д-р Надя Чернева. Член е на Асоциацията на китаистите в България, която беше основана февруари месец на 2024 г.

Д-р Елица Миланова е назначена за главен асистент след успешно издържан конкурс през 2023 г., като работи на основен трудов договор в Пловдивския университет от 2019 г. Преподава богата гама от дисциплини в сферата на езикознанието, културологията и методиката на обучение по китайски език на студенти от специалностите с изучаване на китайски език от 2015 г. насам: „Странознание“; Фонетика, Лексикология, Морфология и Синтаксис в рамките на дисциплината „Съвременен китайски език“; „Методика на обучението по китайски език“; „Превод“; „Практически китайски език“, както и избираеми и факултативни дисциплини, чиято задача е да разширят и задълбочат познанията на студентите – „Китайската култура като част от обучението по китайски език“ и „Бизнес лексика на съвременния китайски език“. Гл. ас. д-р Миланова е вписана в НАЦИД с настоящата академична длъжност, която заема в университета.

От справката, която е представена за участие в конкурса е видна и извънаудиторната активност на д-р Миланова, която е съществена част от цялостната преподавателска работа на кандидата: гл. ас. д-р Миланова подготвя изпитните материали и участва в проверката на държавните изпити от назначаването си на щатна длъжност през 2019 г. насам и в двете изпитни сесии (лятна и зимна); д-р Миланова е била рецензент на три магистърски тези – през 2022, 2023 и 2024 г.; похвална е методическата ѝ работа със студенти за подготовката им при участие в научни форуми. През 2024 г. гл. ас. д-р Миланова е научен ръководител на Габриел

Вълчев, успешно защитил магистърска теза на тема „Превод и сравнителна характеристика на превода на новини от английски към български език“.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата/ите

Оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Учебно-педагогическата дейност на гл. ас. д-р Елица Миланова е тясно свързана с и е логически предпоставена от научноизследователските ѝ интереси в сферата на сравнителното езикознание, лингвокултурологията, етнолингвистиката, лингводидактологията, интеркултурната комуникация, проблемите на превода. Подобна взаимовръзка гарантира, от една страна, възможност за регулярно обогатяване и обновяване на тематичното съдържание на учебните курсове, както и модифициране на начините на поднасяне на материала, с оглед по-доброто усвояване от студентите. От друга страна, резултатите от научно-приложната дейност биха могли да бъдат експериментално доказвани или оборвани благодарение на постоянния контакт със студентите от различните курсове по време на занятията. В тази връзка и като вземам предвид натрупания учебно-педагогически опит и доказаната през годините всеотдайност, която проличава от работата на кандидата със студенти и дипломанти, заявявам своята положителна оценка на цялостната учебно-педагогическа дейност на гл. ас. д-р Миланова.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

За участие в конкурса, обявен за нуждите на катедра „Руска филология“ гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова е приложила следната научна продукция: 1 хабилитационен труд (монография), 9 статии, 2 студии на български, руски и китайски език. В съавторство (с един съавтор) е публикуваната в том 1. на „Актуални проблеми в съвременната китаистика и изтокознание“, София: УИ „Св. Климент Охридски“ (2022) статия „中文 + 旅游“项目在普罗夫迪夫大学孔子课堂的可行性探究 / Изследване на възможностите за внедряване на програма китайски език + туризъм за обучаеми на Класна стая „Конфуций“ към Пловдивския университет; студията „Прецедентные феномены на одежде как способ саморепрезентации в обществе“ (с един съавтор) и статията „Полифункциональность мемов в иноязычном обучении“ (с двама съавтори), публикувани в сборник с научни статии „Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации“ на Пловдивското университетско издателство (2024).

Прави впечатление разнообразието от периодични издания и списания с научно рецензиране, на чиито страници са поместени статиите и студиите, с които участва в конкурса д-р

Миланова. Две от предложените за рецензиране публикации са преминали успешно и строгия контрол на сп. „Чуждоезиково обучение“, реферирани и индексирани в Web of Science.

С безспорна тежест сред представените научни трудове е монографията „Митологични метаморфози“ (2024), с която д-р Миланова по уникален начин едновременно и надгражда постигнатото в дисертационното изследване „Лингвокултурологичен потенциал на митонимите в руския и китайския език“, и разширява обхвата, като предлага анализ на „най-честотните елементи от китайската и славянската митологична картина на света, представени в различни дискурси и жанрове на съвременната култура – художествена литература, кино и визуални изкуства, онлайн съдържание, компютърни и настолни игри“ (9.а. Анотация на материалите, с.2). Важен аспект на монографичното изследване е проследяването на ключовите моменти от развитието на митологията и преосмислянето ѝ с цел адаптиране към принципите на трансмедийността и новите нужди на обществото. Д-р Миланова разглежда възможностите за използване на митологичните образи на глобалния пазар в ролята им на лингводидактичен инструмент в чуждоезиковото и културологичното обучение на студентите. Изследването е добре балансирано, разгледано е мястото на митологията в съвременния свят, проследен е феноменът информационно изкривяване, като изначално заложен в структурата на мита, изследвана е трихотомията информационно изкривяване – езикова личност – културна памет, като информационното изкривяване е разгледано като процес, който посредством влияние върху отделната езикова личност постепенно води до подмяна на колективната културна памет. Д-р Миланова проследява принципите на трансмедийния сторителинг и изграждането на алтернативни вселени през различни медийни форми. Проследен е стандартният алгоритъм на трансмедийния сторителинг на митологичните образи в съвременната масова култура, поставен е въпросът за превенцията срещу маргинализирането на нишовите митологии, част от които са китайската и славянската. Последната глава от монографията е ориентирана към развиване на лингводидактологичния потенциал на образите от китайската и славянската митология. Д-р Миланова предлага различни авторски стратегии за геймификация и адаптиране на митологичното знание към нуждите на съвременния образователен пазар, съобразявайки ги с поколенческите характеристики на обучаемите.

Хабилитационният труд „Митологични метаморфози“ е с подчертано интердисциплинарен характер, използвани са изследователски методи от лингвокултурологията, адаптирани към научното изследване са и похвати от областта на статистиката, маркетинга, потребителски ориентирания дизайн и потребителското изживяване (9.а. Анотация на материалите, с.3).

Както коректно е отразено в документ 9.а. Анотация на материалите, представени за рецензиране, научните и научно-приложните разработки могат да бъдат обособени в три тематични области: *Лингвокултурологичен потенциал на културнозначимите единици на митологичното съзнание (с фокус върху китайската митологична картина на света на фона на славянската митологична картина на света)*; *Лингвокултурологичният елемент в чуждоезиковото обучение* и *Вербализация на културната памет: универсалност и специфика*.

Към първата тематична област могат да бъдат отнесени хабилитационният труд, както и следните статии: „Изкривяване на образите от китайската митология в компютърните игри и влиянието им върху формирането на езиковата личност“ (№3 от документ 6. Списък на научните трудове); „Митонимите като средство за речева агресия в интернет пространството – Десетте Байду митологични същества“ (№4 от документ 6. Списък на научните трудове); „Фетишомитонимите в руската и китайската лингвокултура“ (№5 от документ 6. Списък на научните трудове); „Грешки на архетипно ниво при адаптиране на руски народни приказки с герои от нисшата митология (върху материал от сайта „Гуси-лебеди“)“ (№9 от документ 6. Списък на научните трудове).

Към втората тематична област могат да бъдат отнесени статиите, представени под номера № 1, 2, 6 и 8 от приложения под номер 6. Списък на научните трудове, а именно: „Китайска митология и трансмедия сторителинг“; „Компютърните игри с митологично съдържание – бягство от реалността или нов образователен хоризонт“; „中文+旅游”项目在普罗夫迪夫大学孔子课堂的可行性探究” (Exploring the Feasibility of Implementing Chinese + Tourism in Confucius Classroom at Plovdiv University / Изследване на възможностите за внедряване на програма китайски език + туризъм за обучаеми на Класна стая „Конфуций“ към Пловдивския университет)“ и „Полифункциональность мемов в иноязычном обучении“.

В обхвата на третата тематична област попадат студиите под номера №1, 2 и статия №7 от документ 6. Списък на научните трудове, а именно „Прецедентика XXI века: миллениалы vs. зумеры“; „Прецедентные феномены на одежде как способ саморепрезентации в обществе“ и „Класификаторите – уникална особеност на китайския език“.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Приносите на предложените за рецензиране научни трудове са изчерпателно и коректно изложени в документ 10.а. Самооценка на приносите на научната продукция на гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова. Естествен е превесът в това отношение на хабилитационния труд, който представлява „първото модерно съпоставително изследване на български език на

метаморфозите на митологичните образи от възприеманите като нишови за фентъзи жанра китайска и славянска митология (представена с примери от вариантите ѝ в три лингвокултури – руската, българската и сръбската)“ (документ 10.а., с.1).

2. Като приносен момент приемам и разглеждането на процеса на „информационно изкривяване на митологичните образи като изначално заложен в структурата на митологемата“, с подчертаване на неразривната му връзка с езиковата личност и колективната културна памет на лингвокултурната общност (документ 10.а., с.1).

3. Категоричен принос на монографията е проведеният социолингвистичен експеримент с изследване на генеративния изкуствен интелект, който „използва наличното знание за всички форми на модификация на митологичните образи, за да обобщи информацията за тях“ (документ 10.а., с.1). Генеративният изкуствен интелект е разглеждан, от една страна, като своеобразна „жертва“ на различните видове информационно изкривяване“, но и като „благоприятна среда“ за по-нататъшно разпространяване и развиване на това знание. „Изказана е хипотезата за възможност и нужда ГИИ да бъде целенасочено обучаван да разпознава каноничните митологични образи и да „изчиства“ информационното изкривяване. Осъществимостта на хипотезата е тествана в учебна среда, а резултатите са описани в лингводидактологичната част на изследването“ (документ 10.а., с.1).

4. Следващ приносен момент от хабилитационния труд е разглеждането на понятията трансмедийност и трансмедийен сторителинг в контекста на трансформация на митологичните образи и разширяване на наратива, като е направен извод за функционирането на митологията на принципите на трансмедийността от най-древни времена и е представен устойчив алгоритъм в етапите на стандартно развитие на трансмедийния сторителинг.

5. Отделните дискурси на масовата култура се разглеждат като различни по функция сфери за разгръщане на потенциала на фермента на мита и трансформация на митологичните образи – литературата като поле за разгръщане на нови сюжети; киното (в синтетичната му форма, съчетаваща игрални и анимационни елементи) като средство за унифицирана визуализация на образите; игрите като интерактивно поле, търсецо екзотика и даващо нов живот и неканонична интерпретация на митологемите; интернет миймовете като съвременен фолклор, превръщащ потребителите в съавтори.

6. Открита е тенденция за вербална и визуална конвергенция между дискурсите, при която водещ фактор, провокиращ създаването на алтернативен митологичен свят, често се оказват компютърните игри. Под тяхно влияние се преобръща и логичната последователност

на трансфер на образите от митологията към литературата, вместо който се наблюдава преминаване на литературни образи към митологията и превръщането им в квазимитологеми.

7. Открита е тенденция за смесване на китайските и славянските митологични образи със западноевропейски, в чиято основа лежи един и същ архетип, а също и за пренасяне на етностереотипи върху митологичните образи.

8. Направен е извод за етноспецифичност на интернет миймовете с митологично съдържание от славянската митология и е обоснована липсата на китайски такива, заради високата степен на сакрализация на най-честотните китайски митологични образи.

9. За първи път митологията е представена като пазарен продукт и зона на пресичане на маркетингови стратегии. С цел превенция на маргинализирането на нишовите митологии е направен анализ на пазара и са оформени целеви групи потребители на митологично съдържание (фентъзи автори, разработчици на компютърни игри, контент криейтъри, членове на различни субкултури и т.н.). Иновативният елемент на изследването се реализира в прилагането на маркетингови стратегии при анализа на групите, създаване на потребителски персони, карти на емпатията и диференцирани стратегии за привличане към митологията.

10. Представен е оригинален подход в интерпретацията на митологичните образи като част от съвременния инструментариум на лингводидактологията. Практическа стойност в обучението имат предложените модели на игри и задачи, базирани на трансмедийност, разкриването на потенциала на миймовете като мотиватори и катализатори на обучителния процес, както и създаденият примерен модел на интердисциплинарен урок, в който митологичните образи са градивен материал за дейности, интересни и емоционално близки на обучаемите. Полезен в обучението е и приложеният към монографията „Митологичен показалец“.

11. Приносен за съвременната лингвокултурология представлява аргументираният в монографията извод за формиране и развитие на колективна световна митология, базирана на универсални и универсализирани според националните стереотипи образи. Тази нова колективна митология се усеща по-близка от представителите на съвременните дигитални поколения, тя постепенно измества етноспецифичните митологии и наред с *информационното изкривяване* води до подмяна на *културната памет*.

Като приноси към тематично поле „Лингвокултурологичен потенциал на културнозначимите единици на митологичното съзнание“ трябва да бъдат посочени извеждането на проблема за информационното изкривяване и реконструкцията на митологични образи на различни езикови нива (лексема, фразеологизъм, текст).

Към тематично поле „Лингвокултурологичен елемент в чуждоезиковото обучение“ като принос е отчетен анализът на поколенческите особености на съвременните обучаеми; определянето на елементите, попадащи в риск от образователно маргинализиране и предлагането на нестандартни подходи, чрез които културнозначимите единици да бъдат интегрирани като естествена част от обучението по чужд език.

Като приноси към тематично поле „Вербализация на културната памет: универсалност и специфика“ се отчитат изводите за пряка връзка между поколенческите специфики и развитието на прецедентиката по посока на визуализация; налагането на понятието *патернова прецедентика*; анализа на проявленията на културната памет в речевите и поведенческите модели на съвременния човек.

Забелязаните и използваните в конкурса цитирания показват, че научната работа на гл. ас. д-р Миланова получава отзвук сред редица изследователи в страната и чужбина. Нейни публикации са цитирани в академични издания в Сърбия, Русия, както и в издания на Пловдивско университетско издателство. Прави впечатление, че приведените цитати са на публикации от различни периоди (2015, 2016, 2018, 2020, 2021) с отстояние във времето между публикацията и цитирането от една до осем години, което категорично доказва реалното въздействие на научните постижения, отразени в публикационната работа на кандидата върху развитието на научните изследвания в областта на лингвокултурологията, лингводидактологията, етнолингвистиката и теорията на превода.

4. Оценка на личния принос на кандидата/ите

Формулираните приноси, изведени като резултат от научната продукция на гл. ас. д-р Елица Миланова са безспорно лична заслуга на кандидата и това е видно от цялостната научноизследователска и научно-приложна работа, представена ни в различни документи във връзка с участието ѝ в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, включително и от научните публикации на д-р Миланова, с които тя е участвала в конкурса за „главен асистент“.

5. Критични забележки и препоръки

Препоръчвам на гл. ас. д-р Елица Миланова при първа възможност да издаде отново двете свои монографии в по-голям тираж, като се ангажирам да я покана да представи научните си разработки пред колеги – преподаватели, студенти и докторанти на Филологическия факултет на Великотърновския университет.

6. Лични впечатления

Познавам Елица Миланова от 2010 г., когато като студентка в първи курс предприех приключението на живота си, обвързвайки го завинаги с китайския език и култура. Личните качества, професионалната квалификация, постиженията в научната и научно-приложната дейност и педагогическият опит, които д-р Елица Миланова през годините надгради и доразви целенасочено и с усърдие, характерно за всеки задълбочен китаист изграждат нея като личност и професионалист. Търпение, толерантност, прецизност и всеотдайност са качества, които бидейки част от нейната индивидуалност, през годините д-р Миланова умело пренесе и в педагогическата си работа. Висок морал, академична етика и лоялност са качества, присъщи на кандидата, които също държа да подчертая, особено когато конкурсът е обвързан с хабилитационна процедура. Впечатлена съм, но съвсем не съм изненадана, от прецизния подбор на научните публикации, с които гл. ас. д-р Миланова участва в конкурса. Всяка от тях, на първо място, допълва приносите към очертаните три тематични полета, на второ място, разкрива областите на научните интереси и научноизследователските търсения на кандидата и, не на последно място, публикациите, представени в съавторство (с различни съавтори) демонстрират по деликатен, но категоричен начин уменията на д-р Миланова за научноизследователска работа в екип.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил **достатъчен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и доказващи нейните трайни научноизследователски интереси. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на д-р Елица Димитрова Миланова **е несъмнена**.

Постигнатите от гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на минималните национални изисквания, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за избор на **д-р Елица Димитрова Миланова** на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Павел Хилендарски“ по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен китайски език – Лингвокултурология).

04.04.2025 г.

Рецензент: .....

(подпис)

доц. д-р Полина Цончева

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)